

– відбувається велика змінюваність робочих кадрів (від 40 до 80% за рік) на підприємствах з важкими умовами праці (монтери колії, регулювальники швидкостей, електромонтери-контактники і ін.);

– зростає непрофесіоналізм, некомпетентність управлінців, знижуються критерії їх відбору:

– відсутній дієвий резерв в середовищі керівного складу;

– багато керівні посади займають практики;

– на деяких залізницях немає умов для кар'єрного зростання;

– низький рівень заробітної плати викликає великий відтік дипломованих фахівців.

Всі ці недоліки ведуть до підвищення собівартості послуг, що надаються і знижують прибутковість роботи залізничного транспорту. Відповідно, система конкретних заходів щодо раціонального використання трудових ресурсів повинна включати в себе два головних напрямки: поліпшення використання фонду робочого часу; зниження витрат праці на одиницю продукції/наданих послуг. Розвиток системи управління персоналом в названих областях передбачає створення системи нормування праці, яка враховує особливості окремих дорожніх професій, спеціальностей, а також регіональні особливості розвитку окремих елементів залізничної мережі.

Список використаних джерел:

1. Дикань В.Л. Забезпечення ефективності менеджменту промислових підприємств на засадах управління витратами на персонал / В.Л. Дикань, Г.П. Заєць // Вісник економіки транспорту і промисловості № 62 – Х.: УкрДУЗТ, 2018 – С.283-291.

2. Центр транспортних стратегій – [Електронний ресурс]. – Режим доступа: https://cfts.org.ua/news/2019/03/21/bolce_20_tysyach_zheleznodorozhnikov_vyekhало_iz_ukrainy_na_zarabotki_52337?tg_hash=317eb407c8ab00.html

**Кобушко І.М., д.е.н., проф., Кобушко Я.В., к.е.н.
Сумський державний університет, м. Суми**

ІНВЕСТИЦІЙНІ МЕХАНІЗМИ У СХЕМАХ ТІНЬОВОГО ВИВЕДЕННЯ КАПІТАЛУ

Масштабування обсягів тіньової економіки призводить до деформації інвестиційних процесів, коли значні обсяги нагромадженого капіталу виводяться з національної економічної системи за різноманітними схемами або повертаються за фіктивними інвестиційними операціями у вигляді іноземних інвестицій. Існування тіньових економічних процесів обмежує обсяги накопичення капіталу внаслідок надлишкового його використання для споживання кримінальних груп, знижує рівень його інвестування в країні через нелегальний експорт в інші країни та негативний вплив на залучення іноземного капіталу у зв'язку з формуванням кримінального середовища всередині країни [1. 36-37].

Передумовами для застосування інвестиційних механізмів тіньового виведення капіталу є відсутність стимулів у економічних суб'єктів спрямовувати інвестиційні ресурси для реінвестування та існуючі загрози економічної безпеки

господарської діяльності. Наслідком виведення коштів з економіки України в контексті інвестиційного розвитку є зменшення інвестиційно-інноваційного потенціалу економічної системи, зниження інвестиційної активності, погіршення інвестиційної привабливості вітчизняної економіки, вилучення ресурсів із процесу суспільного відтворення.

У сучасних реаліях інвестиційного розвитку країни складається діаметральна протилежна ситуація. З одного боку, є недостатність фінансових ресурсів для здійснення різноманітних інвестиційних проектів щодо модернізації і перебудови економіки, а з іншого боку, приблизно 100% ВВП перебуває в населення у вигляді готівки, та 100% ВВП – обсяг коштів, що виводяться у офшори. При цьому, ні комерційні банки, ні фондовий ринок не мають ані механізмів, ані інструментів із залучення заощаджень населення в інвестиційний обіг і спрямування їх у найбільш ефективні сфери і галузі реальної економіки. Крім того, значні фінансові ресурси комерційних банків, сформовані за рахунок депозитних вкладів населення, не використовуються банками для кредитування реального сектора, а спрямовуються або на купівлю державних та ПДВ-облігацій, або на валютний ринок [2]. Таким чином, механізми залучення наявних фінансових ресурсів у інвестиційний процес не визначені в конкретних програмах на законодавчому рівні.

Інвестиційні канали тіньового виведення капіталу характеризуються складною розгалуженою структурою, що функціонують за рахунок сукупності інструментів тіньового виведення капіталу з країни походження з подальшим їх поверненням у вигляді інвестиційних вливань. Існуючі інвестиційні канали тіньового виведення капіталу в більшості випадків є взаємопов'язаними, що спричиняє виникнення трансмісійних ефектів унаслідок їх використання.

Умовно можна класифікувати наявні інвестиційні канали як безпосередні та опосередковані. Безпосередні інвестиційні канали характеризуються виведенням капіталів суто інвестиційної природи, наприклад дивідендів вітчизняних та іноземних інвесторів. Опосередковані інвестиційні канали налічують безліч конфігурацій, які в глобалізаційному середовищі сприяють перетоку капіталів та розпоршують інвестиційний потенціал.

До опосередкованих інвестиційних каналів тіньового виведення капіталів можна віднести фіктивні цінні папери, тіньові приватизаційні схеми, офшорні схеми, фінансовий лізинг, нецільове використання державних капіталовкладень та ін. Різноманітні комбінації взаємодії опосередкованих інвестиційних каналів ускладнюють відстеження обсягів виведених капіталів, впливів трансмісійних ефектів та оцінку втрат інвестиційного потенціалу країни походження коштів.

** Виконано в рамках науково-дослідної теми № 0117U003930 «Економетричне моделювання механізму запобігання тіньовим схемам виведення капіталу через податкові та інвестиційні канали в Україні»*

Список літератури

1.Тіньова економіка в Україні: стан, тенденції, шляхи подолання [Текст] : аналіт. огляд / [упоряд.: С. С. Чернявський, В. А. Некрасов, А. В. Титко та ін.]. – Київ : Нац. акад. внутр. справ, 2017. – 152 с.

2.Ринок капіталів в Україні: проблеми та перспективи розвитку»: Навчальний посібник /За ред. С.С. Арутюнян. -Одеса: Атлант, 2017.- 149 с.